

på andre Embedsexamina; i den Henseende maa jeg være aldeles enig med den høitærede Landsthingsmand. Hvis Niemedet med dette Forslag skulde være at gennemføre en lignende Forandring i alle andre Embedsexamina, burde Forslaget have været ganske anderledes motiveret, men min ærede Kollega i Mindretallet og jeg have ikke haft nær saa stort et Formaal; vi have indskrænket os til den Sag, som her foreligger, og vort Forslag har en ganske naturlig og historisk Grund, som jeg nu skal tillade mig at oplyse. Blandt de Akter, der ere bleve medbeelte Udvalget, er der en Indberetning om de Forhandlinger, der have fundet Sted i den af Finansministeriet udnævnte Kommission, og af de Indvendinger, som deraf sees at være gjorte imod Forslaget, og som jeg i det Hele maa sige have gjort det samme Indtryk paa mig, som den ærede Indenrigsminister hittede igaar, nemlig at de ikke have megen Vægt — af disse Indvendinger, siger jeg, forekommer kun den mig at have nogen Vægt, at det af Minoriteten blev ansøgt, at det vilde være en forsøgt moralsk Tvang, som man vilde indføre ved Forstexamen, naar man vilde henlægge den til Landbohøjskolen, eftersom den der vilde blive afholdt af Lærere, som selv havde medbeelt Underviisningen. Dette kan nu rigtignok ikke paa nogen Maade siges i fuld Udstrækning; thi ved Forstexamen, som den nu er, ere de fleste af Examinatorerne de samme, som have foredraget de forskjellige Fag for Eleverne. Med Undtagelse af Lærerne i Mathematik og de to høitstaaende Forstembedsmænd, der ere Medlemmer af Forstexaminationskommissionen, troer jeg, at de Samme, der ere Examinatorer, ogsaa forebrage de Fag, hvori der examineres. Det forekommer mig altsaa, at det ikke i den Udstrækning kan siges, at den foreslaaede Bestemmelse vil medføre en ny Tvang. Men til en vis Grad kan man dog sige, at Forstexamen for Diebliffet er mindre moralsk Tvang underkastet, end den vil blive efter Lovforslaget, naar dette uforandret vedtages, og derfor have min ærede Kollega i Mindretallet og jeg foreslaaet aldeles at hæve denne moralske Tvang ved at henlægge Examinationen til Mænd, som ikke have taget Deel i Underviisningen. Naar det under Forhandlingerne igaar blev ansøgt, at

vort Forslag skulde tage Censuren bort fra Lærerne ved Landbohøjskolen, saa er det ikke ganske korrekt; thi den borttages ikke fra Lærerne alene, men ogsaa fra Enhver, som har taget Deel i Underviisningen af Forsteleverne. Hvis vi havde sagt i Forslaget, at ingen af Lærerne ved Landbohøjskolen maatte tage Deel i Examinationen, saa havde vi ikke ubeluffet den Mulighed, at en af de Mænd, der kom til at examinere ved Forstexamen, havde medbeelt Underviisning til nogle af Forsteleverne; men vi have villet ubeluffe Enhver, som har taget Deel i Forstelevernes Underviisning, fra at være Censur ved Examen. Forsaavidt der har været gjort Indvending imod, at det skulde være Indenrigsministeriet, der skulde vælge Censorerne, idet man har meent, at dette ikke vilde være passende, eftersom Forstvesenet ikke er et særligt kongerigt Institut, skal jeg gjøre opmærksom paa, at for Diebliffet er en stor Deel af de Mænd, som ere Examinatorer og Censorer ved Forstexamen, Lærere ved den polytekniske Lærestanstalt, der ligesom Landbohøjskolen er et reent kongerigt Institut. Desuden forekommer det mig, at det paa ingen Maade gaaer an her at indføre Finansministeren istedetfor Indenrigsministeren. Det er netop en Overenskomst imellem disse to Ministre, at Kongeriget overtager Forstexaminationen. Jeg kan derfor ikke see rettere, end at den nye Paragraf, som vi have foreslaaet tilføjet Udskafet, vil i alt Væsentligt borttage eller imødegaae de Indvendinger, som ere fremsførte mod denne Underviisnings Henlæggelse til Landbohøjskolen, idet nemlig de væsentligste af disse netop gif ud paa, at man ikke vel turde betro Lærerne ved Landbohøjskolen Examinationen af Forsteleverne, da den ikke vilde ligge dem nær saa meget paa Hjerte som deres øvrige Virksomhed.

Hvad Sagen i Almindelighed angaaer, skal jeg endnu kun tilføie et Par Ord. Spørgsmaalet om Hensigtsmæssigheden af den foreslaaede Forholdsregel forekommer mig nu at være traadt endeel i Baggrunden; det er det Spørgsmaal, som ene har været Gjenstand for Forhandling i de Akter, der ere medbeelte Udvalget; her synes det derimod, som om det er traadt i Baggrunden, medens det nu er Præ-